

Pretrsljiv govor kralja Jurija VI.:

Angleški vladar kliče svoje ljudstvo na odločilni boj

London, 25. maja, o. Angleški kralj Jurij VI. je imel sredi po radiu govor na državljane svoje imperije. V govoru je dejal:

»Do zadnjega trenutka sem gojil upanje, da bomo vse plemenite cilje dosegli brez trpljenja in brez vojne klanja. Toda ni bilo tako, a naša vest je čista. Zdaj je jasno ugotovljeno, da je bil že davno pripravljen načrt za nasilno zmago nad narodi tega sveta. Spritno tega načrta so bila zastoj vsa prizadevanja za mir.

Zdaj smo v odločilnih bojih. Treba je na vsa vprašanja gledati jasno. Nasprotniku ne gre samo za osvojitve zemlje. Gre za silno zaroto, ki naj zdrobi našo svetovno državo in vse tisto, na čemer sloni naša skupnost, da bi potem sovražnik začel osvajati svet. Njegova zmaga bi prinesla sovraštvo in okrutnost, ki smo jih že videli v dejanjih. O tem ni več dvoma. Gre za življenje ali smrt nas vseh. Poraz bi ne pomenil prehodne nesreče, marveč razdejaje vsega našega sveta, na čigar razvaline bi se spustil mrak.

V sedanjem spopadu se šele kaže pravi pomen in vrednost angleške državne skupnosti. Sovražniki Angliji pogosto očitajo imperijalizem, pod katerim razumejo nadoblast nad drugimi in užitek v osvajanju. Ta očitek vračamo mi tistim, ki ga izgovarjajo proti nam, zakaj očitno je, da imajo take zlobne namene nasprotniki.

Edini cilj, za katerim je šla Anglija, je bil vedno mir, v katerem naj bi se zboljšalo življenje ljudstev in se z dobro voljo rešila vsa vprašanja. Ta mir je bil Angliji svet, zaradi želje, da se uniči vse tisto, kar Anglija ima.

Proti neoporečnosti je postavljeno nepoštenje, proti pošteni prepričanju slepilo, proti pravici surova sila. V tem je nasprotje med silami, ki se zdaj bore.

Narodi angleškega imperija so ob nevarnosti planili na nože za boj proti vsemu, česar si ne žele. Združeni teže za skupnim ciljem, branili bodo svoje življenje in branili vse tisto, kar daje življenju vrednost.

V tem boju nista dovolj samo vera in zaupanje vase, podpirati ju mora hrabrost in odločnost, vztrajnost in poštrevost.

S temi vrlinami se enako odlikujejo sinovi vseh britanskih dežel in dajejo na kopnem, na morju in v zraku dokaz o svoji hrabrosti. Z njimi se bore vojniki stare zaveznice Francije, poleg njih pa

še Poljaki, Norvežani, Belgijci in Holandci, katerih države so doživle vse strahote zahrbtnega napada.

V teh usodnih trenutkih se obrača Anglija k Bogu ter ga prosi moči in mu izroča svojo stvar s prošnjo za pomoč.

Kličem vse narode angleške svetovne države in vsakega moškega in ženskega, naj napne vso silo in hrabrost za izpolnitev sleherne dolžnosti. Odločno, z vednim čelom in s smehljajem na ustnicah je treba iti v boj, potem bo pomagal tudi Bog in Anglija ne bo premagana.

Francoska poročila o bojih pred Boulognejem in vzdolž nemškega „žepa“

Francozi razstreljujejo jezove na gornjem Renu, da bi poplaval nemške utrjene predele

London, 25. maja, o. Jutranja angleška poročila pravijo, da Nemci niso zavzeli pristanišča Boulogne ob Rokavskem prelivu, temveč, da so se mestu približali od juga, kjer divjajo hudi boji s francoskimi in angleškimi četami. Tudi ne držijo vesti o tem, da bi bile angleške čete zapustile Boulogne.

Pariz, 25. maja. Havas: Položaj na bojiščih se ni znatno spremenil. Bitke v Flandriji se nadaljujejo z izmeničnimi uspehi in neuspehi na obeh straneh. V Picardiji, kjer je nastal „žep“, je še zmeraj nekaj motoriziranih oddelkov, vendar ti oddelki ne nastopajo v množicah. Njihovo gibanje teži k obali. Francoski napadi na Sommi veljajo močnejši, ki se ga je Nemcem posrečilo uvrstiti na tej fronti. Francoske čete so prodrele do predmestij Amiens in vogle sovražnika nazaj. Na ostalem delu fronte vse do švicarske meje so Nemci izvedli več napadov. Eden izmed njih je veljal Altignyju, drugi napad pa je sovražnik izvedel z eno pehotno divizijo južno od Sedana. Oba napada sta se izjalovila. Zavezniško letalstvo je srdito obstreljevalo sovražne kolone in zbiranje nemških čet.

Včeraj so nemška letala letela nad pokrajino Vogevoz ter bombardirala vlake in nekatere vasi. Materialna škoda je neznatna. Človeških žrtev ni bilo.

Pariz, 25. maja, o. Zastopnik francoskega zunanjega ministrstva je sredi izjavi dopisniku agencije United Press, da imajo francoske čete še vedno v oblasti pristanišče Boulogne navzlic hudim napadom nemških motoriziranih oddelkov. Bitka v Flandriji se je nadaljevala z vso silo zlasti pri Valenciennesu, Cambraiu in Arrasu, ne da bi bilo prišlo do kakih znatnih sprememb.

Basel, 25. maja, o. Včeraj so Francozi začeli z dinamičnim razstreljevanjem jezov na Renu pri mestu Huningue, kjer se začne prekop med Renom in Rodanom. Zaradi razstrelitve jezov in zapornic bo voda v srednjem Renu močno narasla. Ni znano, ali so Francozi to storili zaradi tega, da bi povzročili poplave v utrdbah Siegfriedove črte na desnem bregu Rena, ki je dosti nižji od levega francoskega brega, ali so to naredili, ker se morda pripravljajo za napad proti nemškim postojankam v tem predelu in hočejo s poplavo povzročiti zmedo.

Pariz, 25. maja. Havas: Včerajšnje francosko poročilo z dne 24. maja pravi: V severnih pokrajinah se sovražnik trudi, da bi povečal svoj pritisk. Ob Sommi francoske čete čvrsto drže postojanke, ki so jih osvojile. Južno od Sedana nadaljuje sovražnik svoje napade, toda njegovo prodiranje ni občutno kljub sredstvom, ki jih je zastavljal v ta namen.

in kakor hitro bodo dobili povelje za napad, se bo od vseh strani pričel napad za končno uničenje nasprotne vojske v Belgiji in Franciji. Nemški položaj po sedanjih poročilih je takle:

Obkoljeni nasprotnik stalno poskuša, da bi se s protinapadom osvobodil tega obroča, toda vsi napadi so bili doslej še odbiti.

Zadnje močne sovražne utrdbе za fronto, trdnjave Liege, Namur in Maubeuge so umoknile.

Divizije generala Pichlerja zdaj prodirajo od Ganda proti Ostendeju, medtem ko motorizirana armada generala Reichenaua prodira z jugozahoda ob obali. Nemci vidijo malo možnosti za zavezništvo, da bi se mogli z uspehom prebiti skozi ta nemški obroč.

Nemške vojne izgube po zavezniških podatkih

London, 25. maja, o. Po poročilih londonskega radia je bilo v bojih od začetka nemškega napada na Belgijo in Holandijo pa do včeraj uničenih čez 2000 nemških letal vseh vrst in velikosti. Od tega jih je bilo samo nad francoskim ozemljem sestreljenih 1000, ostala so bila uničena v bojih po Belgiji, Holandiji ter ob napadih angleškega letalstva na razna nemška letališča v zaledju.

Glede izgub v vojaštvu poroča isti vir, da je po približnih cenitvah zdaj padlo nad 500.000 nemških vojakov, najmanj toliko pa je ranjenih in pogrešanih. Spritno divjosti bojev po nekaterih predelih je to docela razumljivo. Ob naskoku na Albertov kanal v Belgiji, so na primer nemške čete navzlic strašnem belgijskemu ognju iz strojnica nasakovalle naprej in naprej. Trupla nemških vojakov so polagoma napolnila prekop tako, da so njihovi tovariši potem naskakovali kakor po mostu.

Pariz, 25. maja m. Havas poroča: Od 10. do 20. maja je nemško zrakoplovstvo pretrpelo zelo velike izgube v mostu in materialu. Del izgub je povzročilo lovsko letalstvo, del pa francoska protiletalska obramba. V tej dobi so Nemci izgubili 3 aparate, razen 41, za katere se smatra, da so bili sestreljeni. Poudariti je treba, da je gornje število dozdaj še nepopolno, ker vse skupine lovske letal še niso podale poročila za to razdobje. Angleška protiletalska obramba je sestrelila od 10. do 20. maja 76 lovske letal.

Skupne nemške izgube med 10. in 20. majem dosega najmanj 1000 letal. To število daleč prekaša zavezniške izgube in pomeni težek udarec za Nemčijo, tako s stališča uničevanja materiala, kakor tudi glede na izgubljene posadke, ki jih bo težko nadomestiti.

Atentat na Trockega

Mexico, 25. maja. Reuter: Ameriška policija vodi odločno preiskavo v zvezi z atentatom, ki je bil poskušan na komunističnega voditelja Trockega. Po preiskavi je bilo dognano, da se je atentata udeležilo okoli 30 oseb, ki so bile preoblečene v stražnike. Posrečilo se jim je premagati onih pet stražnikov, ki navadno stražijo pred stanovanjem Trockega. Ko so se atentatorji približali hiši, v kateri živi Trockij z ženo in vnukom, so začeli streljati, tako da se na vsem poslopu poznajo sledovi izstrelkov. Trockij, njegova žena in njegov vnuk so se rešili tako, da so takoj, ko je počil prvi strel, legli na tla. Tako so ležali ves čas streljanja, dokler ni prišla policija. Atentatorji pa so pobegnili ter preje vrgli še zažigalno bombo. K sreči ta bomba ni eksplodirala. Vnuk Trockega je bil ranjen. Atentatorji so odpeljali s seboj osebnega tajnika Trockega.

Silno povečanje ameriškega vojnega letalstva

Washington, 25. maja. Havas: Ameriška zbornica je z 39 glasovi proti enemu sprejela zakon o povečanju letalstva Zedinjenih držav. Ta predlog zakona je bil izglasovan potem, ko je Roosevelt izjavil predstavnikom tiska, da želijo Zedinjene države pripraviti zbor 50.000 pilotov. Častniški zbor letalstva naj bi štel 8000 mož. Kredit za povečanje letalstva znaša milijardo 182 milijonov dolarjev.

Ojačevanje švedske vojske in obrambe

Stockholm, 25. maja. DNB: Švedskemu parlamentu je bilo ponovno predloženo izbrpno poročilo o zakonskem predlogu o ojačenju oborožene sile. Po tem predlogu bodo aktivirali 400 novih častnikov in podčastnikov. Letalstvo bo dobilo še tretji letalski polk. Razen tega bodo v vsej Švedski ustanovljeni oddelki za obrambo pred napadi iz zraka. Protiletalsko toptništvo, ki je bilo doslej podrejeno poveljništvu topništva, bo odslej podrejeno novoimenovanemu poveljniku za zračno obrambo. Več letnikov bodo poklicali pod zastavo.

Nemški radio in nemški tisk hudo napadeta Francijo, da je poslala v Belgijo na pomoč svoje zamorske oddelke. Ti da so po belgijskih krajih vse uničili, pokradli in omečedili, tako da bo ta francoski atentat na kulturo ostal zapisan v zgodovini vsega sveta. Zdi se, da so ti napadi le bolj propagandnega značaja, saj je jasno, da se zamorsko vojskovanje v sedanjih časih najbrž ne razlikuje dosti od belega.

Anglija in Francija sta zdaj v nevarnosti, v kakršni še nista bili, toda njuno junastvo bo zdaj še večje. Treba je zaupati v angleški narod, ki v svoji zgodovini ni bil še nikdar premagan, je govoril včeraj angleški propagandni minister Duff Cooper.

Vesti 25. maja

Ameriško zunanje ministrstvo je šele včeraj dobilo prva poročila o osebju ameriškega poslaštva v Bruslju, ki je vse živo in zdravo.

Kanadska vlada je sporočila angleški vladi, da bo takoj odpotela v Anglijo vsa razpoložljiva letala svoje vojske.

Italija naj bi bila po vesteh francoskega tiska sklenila z Madžarsko in Bolgarijo skrivno pogodbo o tem, da bo po sedanji vojni pomagala k uresničenju njunih zahtev do sosedov, za povračilo pa naj bi se Madžarska in Bolgarija obvezali, da bosta dosledno pomagali italijanski politiki.

Za novega francoskega poslanika v Rimu naj bi bil v kratkem imenovan Pierre Laval, tvorec nekdanje vojaške zveze med Anglijo, Francijo in Italijo proti Nemčiji. Njega smatrajo za osebnost, ki bi lahko začela vsa potrebna pogajanja z Italijo.

Anglija in Francija sta od začetka sedanje vojne naročili v Združenih državah 6100 letal, od katerih jih je bilo 2300 že poslanih iz Amerike.

Angleške oblasti so včeraj spet aretirale veliko članov fašistovske stranke, na Irskem pa so prijeli 70 članov irske republikanske vojske, katero denarno vzdržuje Nemčija.

Pogajanja za odpravo pomorskega nadzorstva nad italijanskimi ladjami so se baje začela včeraj v Rimu, kakor poročajo švicarski listi. V Rim je dopotovalo posebno angleško odposlanstvo.

Nemci zavračajo vesti, da bi bilo med zasedanjem Holandije ubitih 100.000 holandskih vojakov in ravno toliko civilistov. Pravijo, da število mrtvih vojakov ne presega 2000, civilistov pa 400, kar je vsekakor malo, če pomislimo samo na silovite napade z obeh strani.

Bolgarija in Nemčija sta sklenili dopolnilni dogovor o trgovini in plovi.

V Londonu so prijeli in zaprli bivšega nemškega etotnika von Rintelena, ki je med zadnjo svetovno vojno vodil nemško vojskovanje v Združenih državah. Rintelen se je izdal za političnega begunca ter pisal spomine, v katerih je hudo napadal bivšo in sedanjo Nemčijo, v resnici pa je bil tudi zdaj vohun.

Po francoskih poluradnih podatkih so Nemci v dneh med 10. in 20. majem izgubili najmanj 1000 letal vseh vrst, kar je pomembna izguba v materialu in v pilotih. Angleška poročila govore celo, da je bilo izgubljenih 1500 nemških letal.

Predsednik turške vlade Refik Saidam je imel govor, v katerem je poudarjal pomen letalstva za sodobno vojskovanje. Dejal je, da bo Turčija svoje letalstvo izpopolnila po ekušnjah v sedanjih vojnih.

Nemsko napredovanje proti pristaniščem ob Rokavskem prelivu ne bo odločilo sedanje velike bitke, pravijo angleški listi, ko z vojaškega stališča razpravljajo o operacijah na zahodu.

Perzijski vladar se je s tremi sinovi nenadno odpravil na nadzorstveno potovanje vzdolž severne meje svoje države, od koder bi bilo mogoče pričakovati morebitni sovjetski napad.

Nemsko vrhovno poveljstvo je izdalo daljše poročilo, v katerem poudarja pomen padalcev za povzročanje zmešnjave med nasprotnikom, za zasedanje trdnjav ter mostov, kar izvajajo padalci s pomočjo zaveznikov iz tako imenovane »pete kolone«. Poročilo daje tem padalcem pohvalo in priznanje.

21 letni avstralski letalec Kain s priimkom »Cobber« je od 9. maja do včeraj sam sestrelil 20 nemških letal.

Danes začne v Italiji veljati novi zakon o mobilizaciji vsega italijanskega ljudstva ob vojni in zakon o vrhovni komisiji za narodno obrambo.

Italijanski zunanji minister grof Ciano je včeraj obiskal več albanskih krajev ter si ogledal javna dela.

Silovit potres je opustošil Limo, prestolnico južnoameriške republike Peruja.

Stroge odredbe glede fotografiranja v švicarskih gorah je izdalo švicarsko zunanje ministrstvo.

Veliki italijanski parnik »Rex«, ki bi moral odpluti iz Newyorka konec maja, bo odplul šele 12. junija. Odločitev odhoda je v zvezi s splošno preureditvijo plovbe med Združenimi državami in Italijo, pravijo v italijanskih krogih.

Vrhovni poveljnik nemških vojnih sil na Norveškem general Falkenhorst ter vrhovni poveljnik švedske vojske general Tinnel sta se sestala 21. maja na norveški meji pri Storlingu. Oba poveljnika sta z uspehom rešila več praktičnih vprašanj civilnega pomena.

Finsko-sovetska razmejitevna komisija je končala svoje delo.

Sv. oče Pij XII. je včeraj sprejel posebnega Rooseveltovega odposlanca Mirona Taylora.

Potovanje italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana v Albanijo ne velja samo ogledu javnih del, marveč ima tudi velik politični pomen in naj pokaže, da se Italija zaveda vseh svojih pravic na Balkanu. To je potrebno poudariti spritno dejstva, da bi utegnila Italija kmalu sprejeti izredne sklepe, pravijo v italijanskih listih.

Vsi angleški listi odobravajo odločni nastop vlade proti sumljivim ljudem in skupinam, ki so se bavile z veleizdajalskimi posli.

Grška vlada je sprejela sklep, po katerem bo v Grčiji zdaj samo dvakrat na teden dovoljeno uživanje mesa: v četrtek in v nedeljo.

V Sofiji je dopotoval voditelj nemškega športa von Tschamer und Osten in bil sprejet pri predsedniku bolgarske vlade ter pri solijskem županu.

ASK-ov majniški izlet na Golico

»Akademiški sportni klub« priredi jutri, 26. maja veliko ekakurzio na Golico, ki je ravno v tem času pokrita z nepreglednimi polji narcis. Ker je to edinstvena prilika, da skupno pobitimo na našo prelepo Golico, ki leži v najlepšem delu Karavank, zalo vabimo vse člane ter prijatelje kluba, da se v čim večjem številu udeležijo naše ekakurzie. Iz Ljubljane se odpravimo ob 5.40; vsak pa, ki namerava z nami, mora biti na postaji vsaj 20 minut pred odhodom vlaka. Vožnja je četrtninska — 14 dni na obe strani. Skupno sv. mašo imamo pri Sv. Križu nad Jesenicami, nakar gremo na vrh. V Ljubljano se vrnemo z zadnjim vlakom.

Otrokom je treba ob velikih nesrečah najprej pomagati!

Ljubljana, 25. maja.

S pojavom vojne v Evropi je bilo delo za zaščito otrok postavljen pred novo nalogo: obvarovati mladino pred vsemi tistimi grozotami, ki jih neizbežno prinaša vsaka vojna. Mladina pomeni za vsak narod in vsako državo največjo vrednost. Brez nje ni bodočnosti, ni življenja, brez nje je vsaka zmaga brezpomembna.

To vrednotenje otroških življenj je postalo toliko večje in močnejše, kolikor popolnejše je postalo spoznanje, da predstavlja današnja moderna vojna celostno vojno, v kateri bodo enako prizadeti vsi, ki bodo na fronti branili postojanke, kakor njih žene v zaledju, ki bodo varovale dom in otroke. Žene in otroci doma bodo trpeli še bolj, saj je največja etrasta modernih napadalcev v tem, da uničijo svoji žrtvi to, kar ji je najdražje, — matere in otroke, njen temelj in njeno bodočnost, da na tih razvalinah ustvarijo sebi blagostanje in oblast.

Vse kulturne evropske države, ki se zavedajo dolžnosti in odgovornosti do svojih najmlajših generacij, so pri organiziranju pasivne obrambe posvetile največjo pozornost organiziranju zaštite otrok in mater za primer vojne. Jugoslovanski uniji za zaščito otrok, ki je v smislu Pravilnika o zaščiti pred napadi iz zraka (Postopek za zaščito otrok) postala pomožni organ vseh državnih, samoupravnih in občinskih oblasti na področju zaštite otrok v mirnem in vojnem času, je bila poverjena naloga, da s svojimi krajevnimi odbori in vsemi podobnimi organizacijami pripravi vse potrebno za izselitev otrok za primer vojne nevarnosti. V sodelovanju s pristojnimi oblastmi organizira unija tečaj za prostovoljne sodelavce v otroških zavetiščih, prireja poljudna predavanja, daje navodila in podporo za ustanavljanje otroških ustanov, za organiziranje otroških naselij v tujih

družinah, poleg tega pa sestavlja tudi sezname otrok, ki bi v primeru vojne padli pod javno zaščito. Z imenovanjem Pravilnikom o zaščiti otrok za primer vojne je bila Uniji naložena tudi dolžnost, da se pobriha za gmožna sredstva, da bi se izvedla akcija za zaščito otrok bodisi v miru ali pa v vojni.

Da bi mogla Unija doseči uspeh, prireja vsako leto otroške dneve.

Tudi letos se prično otroški dnevi v Sloveniji z današnjim dnem. Otroški dnevi, ki so do sedaj imeli velik narodni pomen v pogledu populariziranja otroške zaštite med najširšimi sloji, so letos zaradi težkega mednarodnega položaja še prav posebno važni. Letos se proslavljajo otroški dnevi pod geslom: »Otroku se mora v velikih nesrečah in nevarnostih najprej pomagati.«

Najdražje, kar imamo, to so naši otroci, naša mladina. Zato so letošnji otroški dnevi posvečeni nalogi, da se kar najbolje pripravimo in izvede vse, kar je potrebno, da ne bo niti enega otroka niti matere, ki bi jim v danem trenutku ne mogli nuditi pomoči. Doslej smo posvečali otrokom samo po en dan ali po en teden v letu. Prav z ozirom na čas, v katerem živimo in zaradi vojne pa je dolžnost nas vseh, da posvetimo vse dneve tega leta naši mladini in materam ter s tem potrdimo odločno voljo tudi v najtežjih časih ohraniti naše največje bogastvo.

Ko to sporočimo slovenski javnosti, želimo, da bi vsa brez razlike kar najvnetje sodelovala pri delu za zaščito otrok za primer največje nesreče — vojne. Obiskujte predavanja, roditeljske sestanke, berite navodila in prijavljajte se za delo. Vedno in povsod pa se kar najhitreje in radi odzovite vsem našim pozivom.

Jug. Unija za zaščito otrok, sekcija za dravsko banovino.

Zaradi zaušnice ubil človeka

Pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča je danes razprava zaradi uboja proti 26 letnemu Jakobu Koledniku iz Paradiža, občina Sveta Barbara v Halozah. Kolednik je dne 21. marca t. l. usmrtil z žepnim nožem Jožeta Potočnika. Dejanje se je odigralo takole:

Kolednik Jakob je dne 21. marca popaval po raznih hribovih okrog Paradiža ter je izpil vsega skupaj okrog tri litre vina. Tako naložen z vinom se je znašel zvečer pri viničarji Francea Kelea, kjer je nalezl na več znanec. Med njimi je bil tudi pokojni Potočnik. Kolednik je skušal Potočnika zafkavati, ta pa se je razjezil ter je udaril Kolednika po obrazu. Nato je Kolednik zbežal v bližnji vinograd, čez nekaj minut pa se je spet vrnil nazaj ter se zagnal rjoveč proti Potočniku. Z žepnim nožem ga je sunil v prsa ter nato zbežal. Rana, ki jo je Potočnik dobil, je bila smrtna. Režilo mu je presekalo srčne žile ter je v nekaj minutah izkrevavel. Tuid zdravnik mu ne bi bil mogel rešiti življenja.

Razprava ob času poročila še traja.

Kamnik

Vlomna tatvina. Na praznik sv. Rešnjega Telesa, ko so Golobovi iz Mekin št. 10 (poleg sole) odšli k pol 6 maši, je bila med tem izvršena tatvina, katero je moral izvršiti človek, ki so mu bile dobro znane razmere in kraj, kjer so Golobovi običajno shranjevali hišni ključ, če so odšli od doma. Neznavec je vrata odklenil s pravim veznim ključem, nakar je odšel v podrečeno stanovanje domačega sina Valentina, ki se sedaj nahaja na orožnih vajah. Stanovanje je bilo odprto zaradi tega, ker je Valentina žena odšla na obisk k možu, v sobi pa je bila samo mala, poldrugo leto stara hčerka. Ob času vloma je otrok spal, neznavec pa je v lojmi v omario, iz katere je odnesel 950 din gotovine. Na mizi je postal nedotaknjeno moško žepno uro, iz etaluje pa je ukradel zlat ženski prstan. Tat je šel nato v prtiličje, v stanovanje lastnika hiše, Goloba. V sobi je s sekuro odtrgal pokrov omare, misleč, da bo tudi tukaj našel denar. Predal je spraznil popolnoma ter zmetal vse perilo in obleko po tleh. Načel je drugi predal, vendar ga ni mogel tako lahko odpreti ter je to delo opustil iz bojazni, da se ne bi domači prej vrnil od službe božje in ga zalotili pri delu. Če bi vedel, da se je ravno v tem predalu nahajal večji denarni znesek! Vlomilec je nato odšel, stanovanje ektrbno zaklenil in neopaženo izginil.

Stvar imajo v rokah orožniki. Upati moremo, da bo vlomilec kmalu prijet.

Vransko. Telovalno akademijo prireditelj prihodnje nedelje, dne 2. junija, po večernicah v Slomškovem domu Fantovski odelek in Dekliški krožek na Vranskem. Spored je zelo pester in bo gotovo vsakomur ugajal. Zato vabimo vse prijatelje in ljubitelje mladine, da pridejo na našo prireditev od blizu in daleč. Začetek bo točno ob 3 popoldne.

Clements R pley:

KRIŽANA LJUBEZEN

»Pres, zakaj me gledaš? Se še spominjaš, ko si želel, da bi nosila belo obleko? ... Vse dozdaj je nisem! Dancs, ko eem vedela, da prideš, sem jo oblekla! Tebi na čast ... Pres, zakaj si obnemel?« je vzklila vsa razburjena. Drhteč glas ji je postajal od trenutka do trenutka močnejši, čim več in čim hitreje je govorila. Presa so se ji od razburjenja dvigala kot bi jih hotel notranji vihar raznesti.

»Ne!« se je izvilo Presu, ne da bi umaknil pogleda od Julije.

»In vendar nisi obnemel!« je veselo nadaljevala Julija tesno ob Presu in s čisto tihim glasom sladko vzdihnila:

»Ah, Pres, kako eva bila neumna!« Z rokami ga je hotela objeti okrog vratu, toda v tem jo je prehitel Pres in jo nežno prijel za obe roki. Njegov pogled pa je nemo strmel v njene oči, v katerih je bilo toliko ognja, toplote in življenja.

»Se lepša si kot si bila prej!« je tiho zašepetal in strmel. Vsa srečna se je Julija nasmehnila in še tesneje se je privila k njemu, da bi se elisala, čutila nemirno utripanje srca.

»Skoraj ne morem verjeti, da si tu! Se-

daj, tu pri meni ... Ah, ko bi ti vedel, Pres! Koliko sem sanjala o tem ... celo življenje ... Ne, ne, še več, še mnogo več, Pres! Vidiš, oblekla sem belo obleko ... oblekla sem jo zaradi tebe ... samo zaradi tebe ... veš ... oblekla sem jo samo zato, da bi ti mogla lažje prositi oduščenja.«

Drhteč glas se ji je zaletaval pod težko njeno tako vroče ljubezni, dolgega hrepenenja, ki se je tako nepričakovano izpolnilo in ji pripeljalo Presa naravnost v naročje. V tem trenutku bi se zahalila celo sami smrti, ki z rumeno mrzlico razsaja po New-Orleansu, ker ji je pripomogla, da je ta dragi, divni Pres vse njeno hrepenenje in njene sanje, eedaj tu, tu pri njej, da more govoriti z njim na samem in ga prositi oduščenja. Pripravljena je stori ti vse, kakršna koli pokora bi ji bila naložena, samo da bi ji ostal Pres. V svoji krasni, z dragocenimi čipkami okrašenimi krinolini, bel kot najbolj bela lilija na polju, je nežno in ekesano pokleknila pred njim. Spodnji rob obleke se je razprostrl krog nje, kakor da je v tem trenutku krog nje vzkliklo iz tal samo belo, dehteče cvetje in jo vso skril. Le nekaj vitkega gornjega dela telesa, izredno lepi obraz in v solzah in prošnjah plavajoče modre oči so

Ljubljana od včera do danes

Tako kakor doslej zadnje čase vsak dan, nas je tudi včeraj popoldne obiskala »zobezna« nevihta. Proti popoldnevu so se jeli zbirati temni oblaki, pozneje jih je sonce razpršilo, prikazalo se je jasno nebo in tistih nekaj visokih megla, ki se niso pustile odgnati, prav gotovo ni obetalo neurja. Zdelo se je, da bo dan vendar že minul brez nje in da se bo do večera jasnilo še naprej. Toda glej! Kakor na kakšno čarobno znamenje so se ob treh kar na lepem zgornji od vseh strani črni oblaki, ki so se bili vzeli od bogve kje. Završalo je po visavah, zavrtinčilo so se oblaki, vetrovi so začeli uganjati svoj besni ples, in kmalu je tudi pri tleh potegnil močan, mrzel veter, ki je pobiral prah s cest in ga metal ljudem v oči ter stresal kostanje, da so cvetni lističi kakor snežinke frleli skozi zrak. Ni bilo treba dolgo čakati, pa se je vilo. Skrajno se udarjale le redke, težke kaplje, toda že prav kmalu se je spustila gosta ploha, da je po tlaku kar prasketalo in se kadilo. Po tem nalivu pa se nebo skoraj do mraka ni utegnulo zjasniti. Sele ponoči je oster sever signal oblake v kraj, zagorele so velike, neredko posejane zvezde in postalo je kar občutno hladno. Tiste, ki so brez suknje ali površnika ponoči hiteli domov, je med potjo kar mrzilo. Marsikdo si je obetal za danes lep spomladanski dan, in kakor vidimo, se ni prav nič zmotil.

Davi je že navsezgodaj objemala mesto hladna, plavkasto siva megla, ki je dala slutiti, da je na višavi jasno. In res je sonce že prav zgodaj popilo to meglo in nam pokazalo čisto jasno nebo. Verjetno je, da bomo vsaj današnji dan preživel brez običajne popoldanske nevihte in nadležnega nenadnega naliva.

Veliko so se menili o prijetem razbojniku

Kljub sedanjim resnim časom, velikim dogodkom na svetu in krvavemu bojnemu viharju, ki divja na zahodu, kljub temu, da ljudje z neverjetno nestropnostjo pričakujejo novih poročil z bojišči in se zvečer kakor opoldne kar pulijo za časopise, je včeraj ljubljansko občinstvo vendarle še dobilo časa in zanimanja, da se je pogovarjalo o razbojniku, ki so ga ljubljanski detektivi »sneli« že navsezgodaj jutraj na Poljanski cesti. Dogodek je živahno odjeknil, dal pa je tudi polno zadoščenje uglednemu zlatinarju g. Černetu, ki bi ga bili nekateri zlobni jeziki že radi oklevetali, češ da je bil sam kriv svoje nezgode. Čudno je, da ljudje tako radi in s takim veseljem privoščijo bližnjemu nesrečo, ga očrnijo, če se le da, povrhu pa ga imajo vselej tisočkrat rajši za slabšega kakor za boljšega. Vsi zlobni obrekovalci, sumilci, škodoželjenci in nevoščljivci, ki so bili pridno pri delu kakor so vselej, kadar gre za to, da bi bližnjega oklevetali ter mu oblatili pošteno ime, so dobili namah dolge nosove, nekateri — seveda ne vseh — pa je postalo tudi pošteno sram ter so sklenili, da bodo drugič v presojanju dogodkov previdnejši in opreznjeji.

O dogodku samem so se ljudje mnogo pogovarjali kljub temu, da jih zdaj zanimajo vse drugačne in vse pomembnejše reči, kajti konec krajev se pri nas, v našem mirnem in prozičnem mestu le redko dogajajo roparski napadi takega formata in tako »velikomestno« izvedeni. Vsi so hvalili premetenega hišnika, ki je takoj obvestil ljubljansko policijo o svoji najdbi, ter poštvovalne detektive, ki so tako neumorno prežali in čakali, da se bo razbojnik nič hudega sluteč vrnil po svoj dragoceni plen. Njihova preža in njihova vztrajnost sta bili nagajeni popolnoma. V izredno kratkem času se jim je posrečilo zlatino vrniti njenemu lastniku in prijeli človeka, ki ga je bil oropal. Tako naglo pri nas že zlepa ni bil pojasnen kakšen kriminalni primer kakor je bil ta. Razbojniški napad bi bil zlatinarja g. Černetu pripravil ob lepo premoženje, roparju pa bi vrzel kaj lepe denarce. Ali predrzni nepridiprav se je pošteno uračunal, vsi lepi načrti za bodočnost so mu bili namah prekinjeni. Nemara je menil, da jo bo popihal z izkupičkom kam prav daleč, kjer ga roka pravice ne bo mogla nikdar več doseči. Tam bo lahko začel ugodno življenje in se bo imel dobro kakor pri nas nihče. Zdal pa kar na lepem tako neprijetno presenečenje! Kakor strela z jasnega neba je udarilo vanj, ko mu je detektiv nastavljal na prsi revolver in mu ukazal, naj se vda. Brez besede je pustil, da so ga uklenili in odgnali. Zdal z romanjem v Indijo Koromandijo seveda ne bo nič, težka vrata so se zaprla nad to prelepo deželo, kjer se cedita med in mleko, in med pust, golo jeltniško celico. Ta težka vrata pa se razbojniku najbrž ne bodo tako kmalu odprla.

Gibanje našega narodnega gospodarstva v letošnjem mesecu marcu

Brez dvoma nam imeniten, nazoren in zelo poučen vpogled v gibanje našega narodnega gospodarstva v posameznih mesecih nudijo mesečni, s številnimi podatki za posamezne gospodarske panoge opremljeni prikazi o zaposlenosti delavstva. Te prikaze vsako leto za posamezne mesece izdaja naš Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Preden so za posamezni mesec seveda zbrani in urejeni točni podatki, traja nekaj časa, kajti delo je zamudno, važno in pomembno pa le tedaj, če podatki natančno odgovarjajo. Zato tudi prihajajo za

posamezne mesece nekoliko pozneje. V sledečem navajamo podatke za letošnji mesec marec, kakor nam jih je bil dostavil Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani:

Povprečno število zavarovancev OUZD-a je znašalo v marcu 1940 skupno 97.100, v primerjavi s prejšnjim mesecem za 5895 delavcev več.

V primerjavi z marcem 1939 je izmed 28 ind. skupin napredovalo le 9 ind. skupin, kljub temu je napredovanje presegalo padec večina ind. skupin za +1448 delavcev. Velik porast zavarovancev je v ind. skupini »gradnja železnice, cest in vodnih zgradb«, v katero so uvrščeni vsi delavci, zaposleni pri obrambnih (utrjevalnih) delih in pri skupini »javni promet, kjer so zavarovani progovni delavci, ki jih lansko leto ni bilo.

Obratno je, če primerjamo zaposlenost tega meseca s preteklim mesecem, kjer je število delavcev padlo samo v 7 ind. skupinah, dočim je pri vseh drugih naraslo. Največji padec za — 113 delavcev je v skupini »občinski obratki«. Zanimiv je porast »gostno-zagarske industrije, ki je v februarju nazadovala za — 407 delavcev, a se je v tem mesecu povečala za +723 delavcev. Izrazit sezonski dvig za +1087 delavcev opažamo pri industriji »gradnje nad zemljo«.

Število moških delavcev je naraslo od prejšnjega meseca za 5509, dočim je porast v primerjavi z mesecem marcem lanskega leta znašal 2085 delavcev. Obratno je število ženskih delavcev padlo za 637. Vzrok dvigu moških je predvsem zaposlitev pri utrjevanju državne meje in začetek sezone.

Zboljalo se je tudi zdravstveno stanje zavarovancev, kar dokazuje padec odstotka bolnikov za 0,68% od februarja t. l. in v primerjavi z marcem 1939 za 0,51%.

Povprečni zaslužek moških delavcev se je zboljšal od februarja t. l. za 3 din na teden, isto tako je zaslužek ženskih delavcev skoraj sorazmerno narasel za 2,70 tedensko.

Popravek k včerajšnjemu poročilu

V naše včerajšnje poročilo o letošnjih telovskih procesijah se nam je vrnila neljuba pomota. V odstavku, kjer smo govorili o šempetrski telovski procesiji, smo napisali, da je zastopal komandanta dravske divizijske oblasti podpolkovnik g. Jaklič, v resnici pa ga je zastopal podpolkovnik g. Pavlič. To pomoto na tem mestu popravljamo.

TRAJNO ONDULACIJO izvršuje dobro in poceni z najmodernejšim aparatom salon Koman, Poljanska c. 13.

Spomladanski ljubljanski velesojem

Letošnji pomladni ljubljanski velesojem bo prirejen kot 47. velesojemska razstava prireditelj. Trajal bo od 1. do 10. junija. Obeta se nam več bogatih gospodarskih in drugih posebnih razstav.

V splošnem delu bodo razstavljeni izdelki naslednjih industrijskih in obrtnih strok: strojne in kovinske industrije, fine mehanike, radio- in elektrotehnika, razsvetljava in kurjave, vozovi, kolesa, lesna industrija, usnje in konfekcija, tekstilna industrija, krznarstvo, kemična industrija in fotografija, papir in pisarniške potrebščine, razni aparati za terapijo. Dobro bo zastopana živilska industrija, lep odelek bo stavbarstvo, kakor tudi glasbila, mnogo bo razstavljenih fine keramike, bižuterije, etekla in porcelana, obetajo se nam tudi razne privlačnosti.

Posebne, zaključene razstave bodo naslednje: mnogo bo razstavljenih avtomobilov in motornih koles, obširna bo pohištvena razstava. Mala obrt bo zastopana tako dobro, da bo tvorila že sama lepo obrtno razstavo. Posebno pozornost bo zbujala razstava o zaščiti pred letalskimi napadi, kjer bo ponazorjena aktivna in pasivna obramba. Pri organizaciji te razstave sodelujejo: zaščitni urad mestnega poglavarstva v Ljubljani, ministrstvo vojske in mornarice, banska uprava, državni higienski zavod in gasilska zajednica. Posebnost bo razstava pod naslovom »Zobna tehnika«, ki jo priredi Društvo zobnih tehnikov ob svoji 30letnici. Zveza gospodinj bo zopet priredila aktualno razstavo pod naslovom »Naša vsakdanja hrana«. Razen tega bo prirejen še več manjših posebnih razstav. Opozoriti pa je treba predvsem na posebno turistično razstavo.

Razstavljalec se nudijo izdatke prevozne, carinske in trošarske olajšave. — Inozemski obiskovalci dobe na podlagi velesojemske legitimacije jugoslovanske vizum brezplačno pri naših konzulatih. Na naših železnicih imajo obiskovalci velesojem brezplačen povratek. Na postaji morajo kupiti razen vozovnice še rumeno železniško izkaznico za 2 din. Vozne olajšave veljajo za dopotovanje od 27. maja do 10. junija, za povratek pa od 1. do 15. junija. Na inozemskih železnicih veljajo naslednji popusti: v Bolgariji, na Madžarskem in v Turčiji na azijskih progah 50%, v Franciji, Grčiji, Česko-Moravski, Romuniji, Svici in Turčiji na evropskih progah 25%, v Italiji pa 30%.

Tudi letos bo imel velesojem prostrano zabavišče. Obiljubljajo nam posebno zanimivost večerne predstave »Totege teatra«.

zvoneče strmele v Presa.

»Ah, Pres ... Klečim pred teboj ... Prosim te, odpusti mi in ljubi me kakor ljubim jaz tebe!«

Naprej ni mogla. Pres pa je stal pred njo zmeden, kot bi bil brez uma. Ni vedel, kaj bi storil. Ali naj ji vse prizna? Ali naj ji sam odkrije ono, kar ji bo za vedno zagrenilo vse življenje in jo morda navdalo z mržnjo do njega in Amy? Ali je ta udarec ne bo navdal z muko, da se mu kakor koli maščuje in na kakršni koli način skali in uniči tisto srečo, ki jo je s toliko toploto in vero začel graditi sebi in dobri Amy. Vedel je: Amy ni niti toliko lepa kot Julija, niti toliko drzna kot Julija, niti toliko vročerkarna kot Julija, toda ona je njegova žena, ona jo ljubi in ima do nje svoje evete dolžnosti, ki morajo biti izpolnjene neskaljeno in neomeževano. To je dobra Amy zaslužila! Kaj naj stori?

Pres je stopil k Juliji, da bi jo z vso nežnostjo dvignil. V istem trenutku se je odločil, da je najboljšo vse povedati in ji vse priznati. V tem trenutku pa so se odprla vrata in v dvorano je stopila Amy. Ko je zapazila Julijo, ki je še vedno klečala pred Presom in Presa, kako je počasi in nežno z razprostrtimi rokami šel proti Juliji, da bi jo dvignil, se je Amy hotela umakniti; Pres pa jo je zapazil, urno dvignil Julijo, rekoč:

»Julija, to je moja žena, moja Amy!« Julijo je epreletala zono in v tem trenutku je začutila, da je nekaj v jej zakrčalo z grozo in bolečino. Najrajši bi

bila zakrčala, zajokala od ponižanja in razočaranja, toda zdržala se je na nogah. Počasi se je zopet zbrala in znašla. Počasi je stopila k Amy in rekla nekam pridružen in prepadeno:

»Tvoja žena? ... Vi ste njegova žena?«

»Da, a Vi ste ... Julija?« je mirno, brez vsake razburjenosti vprašala Amy.

»Vi Presova žena!« in obrnila se je k Presu rekoč: »Ti si samo šališ! Ti, pa oženjen! Pres ... jaz ti čestitam!«

Počasi se je Julija popolnoma obvladala.

»Častitla sem Presu zaradi ženitve!« se je nenadoma obrnila Julija zopet k Presovi ženi, Amy, na bledih ustnicah ji je zaigral rahel nasmeh, ki ga je rodila bolečina pomešana s komaj vidnim nasmehom prezira in nezadovoljstva.

»Vi ste e Severa?« je Julija dalje vprašala Amy.

»Ona je rojena Brandford!« je vlijudno pojasnil Pres.

»Amy Brandford ... iz Newyorka ... dobrodošli na Halcyonu!« je z mirnim glasom nadaljevala Miss Julija, ki se je že popolnoma znašla v svojem novem položaju, in ji ponudila roko.

»Hvala! Tu vladajo zares lepi običaji!« se je zahvalila Amy,

»In se razlikujejo od vaših!« je žolčno odvrnila Julija.

Pres mi je pripovedoval mnogo o Vas!« je mirno nadaljevala Amy, ki je dobro občutila želo v zadnjih Miss Julijinih besedah. Na ta način je prešel razgovor na

drug predmet Amy je pri tem želela speljati ves razgovor v prijetnejše razpoloženje.

»Bi mislila ... vse!« je hladno in ravnodušno odgovorila Julija.

»Ali se vam zdi to čudno?« je vprašala Amy, ki je takoj uvidela, da z novim razgovorom ni dosegla zaželenega cilja. Miss Julijin glas je postajal vedno bolj rezen in trd.

»Jaz se ne čudim ničemu več, kar dela Pres!« je odgovorila Miss Julija in s strogim in suhim pogledom opazila Presa, ki je stal tih med obema ženskama, ki si brezpogojno morata biti odločni nasprotnici. Od tega trenutka dalje sta vedeli in čutili obe, da sta si druga drugi zapreka in ovira na poti k pravi, resnični sreči. Pres je stal zraven tih kot nebojnjeno dete, popolnoma brez moči.

»Gosti prihajajo!« je zaklicala tetka Belle, ki se je v tem trenutku pojavila na vratih Spreletela jo je mrzla zona, ko je zagledala v dvorani zbrano družbo. Bilo ji je jasno, da je Julija zvedela vse.

Pres je tetko Belle komaj dočakal. Dostojno in mirno se je poklonil, prijel Amy pod roko in jo s sigurnim korakom odpeljal iz dvorane. Tetka Belle je nekaj časa molčala in postrani opazovala Miss Julijo. Pomilovala je nečakljivo z vso svojo ljubečo dušo.

»Julija, zelo sočustvujem s teboj!«

»Ne bodi eedaj toliko nežna! Ne pustim, da bi me kdor koli pomiloval!« se je strekla Miss Julija in se obrnila k tetki Belle;